

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન (ફોર ક્વાશિંગ એન્ડ સેટ અસાઈડ

એફ.આઈ.આર./ઓર્ડર) નં. ૧૯૭૯૩/૨૦૨૧

વિથ

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૨૨૦૩૫/૨૦૨૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	હા	

=====

હાર્દિકભાઈ હસમુખભાઈ બારોટ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૯૭૯૩/૨૦૨૧ માં ઉપસ્થિતિ

અરજદાર(ઓ) નં. ૨ તરફે અબેટેડ

અરજદાર(ઓ) નં. ૧, ૩, ૪ તરફે વકીલ જડી લડી ચાન (૮૦૩૩)

સામાવાળા નં. ૨ તરફે વકીલ દર્શિત આર. બ્રહ્મભટ્ટ (૮૦૧૧)

સામાવાળા નં. ૧ તરફે સુશ્રી વૃંદા શાહ, એપીપી

ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૨૨૦૩૫/૨૦૨૧ માં ઉપસ્થિતિ

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી એકાંત આહુજા

સામાવાળા નં. ૨ તરફે વકીલ દર્શિત આર. બ્રહ્મભટ્ટ (૮૦૧૧)

સામાવાળા નં. ૧ તરફે શ્રી રોનક રાવલ, એપીપી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

તારીખ : ૨૪/૦૩/૨૦૨૬

સંયુક્ત ચુકાદો

૧. હાલની અરજી પાંચ આરોપીઓ સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૦૬ અને ૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે તારીખ ૦૭/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ જેતપુર સિટી પોલીસ સ્ટેશન, રાજકોટ ગ્રામ્ય ખાતે નોંધાયેલી એફ.આઈ.આર., અર્થાત્ I-સી.આર. નં. ૧૧૨૧૩૦૨૨૨૧૧૩૬૦/૨૦૨૧ ને રદ કરવાની માંગણી કરતી કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૪૮૨ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે. સદર આરોપીઓ પૈકી, આરોપી નં. ૨, એટલે કે હસમુખલાલ અમૃતલાલ બારોટનું હાલની અરજીના પેન્ડન્સી દરમિયાન અવસાન થયું છે, અને તેથી, તેમના સંબંધિત કાર્યવાહી રદ ગયેલ છે.
૨. એફ.આઈ.આર. માં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો મુજબ, આરોપી વ્યક્તિઓએ, એકબીજા સાથે મેળાપીપણામાં રહીને, મૃતક સામે ખોટા

કેસો દાખલ કરીને તેમને આત્મહત્યા કરવા માટે દુષ્પ્રેરિત કર્યા હતા. વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે મૃતકે કેટા કારમાં એક સુસાઈડ નોટ છોડી હતી, જેમાં તમામ આરોપી વ્યક્તિઓના નામો, તેમના મોબાઈલ નંબરો અને મૃતકને દુષ્પ્રેરિત કરવામાં તેમની સંબંધિત ભૂમિકાઓ સાથે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા.

૩. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ એકાંત આહુજા અને વકીલ શ્રી જે. એલ. ચાન, સામાવાળા-રાજ્ય તરફે વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોનક રાવલ અને સામાવાળા નં. ૨ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દર્શિત બ્રહ્મભટ્ટને સાંભળવામાં આવ્યા.

૪. વિદ્વાન વકીલ શ્રી આહુજા રજૂઆત કરે છે કે હાલની એફ.આઈ.આર. પહેલાં, મૃતક તેમજ તેમના પરિવારના સભ્યો સામે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૪૦૬, ૪૨૦, ૧૧૪ અને ૧૨૦બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે તારીખ ૦૩/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ એક એફ.આઈ.આર., અર્થાત્ નં. ૧૧૨૧૬૦૦૮૨૧૦૫૦૮ નોંધવામાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર એફ.આઈ.આર. માં કરાયેલા આક્ષેપો મુજબ, જે એક શ્રી મનહરભાઈ ઉર્ફે તનાભાઈ દ્વારા નોંધાવવામાં આવી હતી, જેમને હાલની વાદગ્રસ્ત એફ.આઈ.આર.માં આરોપી નં. ૩ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે, ઔદ્યોગિક પાર્ક વિકસાવવાના બહાને, મૃતક અને તેમના પરિવારના સભ્યોએ તે જ સમુદાયના ગ્રામજનો પાસેથી મોટી રકમો એકત્રિત કરી હતી, અને ત્યારબાદ તેમના વચનો પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા અને

કથિત રીતે રૂ. ૩,૮૧,૫૦,૦૦૦/- ની રકમની ઉચાપત કરી હતી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી આહુજા દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાલના અરજદારની, તેમના ભાઈઓ સાથે, સદર એફ.આઈ.આર. ના સંબંધમાં ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, અને મૃતકના પિતાનું કસ્ટડીમાં અવસાન થયું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે મૃતકે આત્મહત્યા કરી, ત્યારે તેઓ વચગાળાના જામીન પર મુક્ત થયા હતા અને તેમણે તારીખ ૦૮/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ આત્મસમર્પણ કરવાનું હતું; જો કે, તેમણે તારીખ ૦૬/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ આત્મહત્યા કરી લીધી હતી.

૪.૧. વિદ્વાન વકીલ શ્રી આહુજા રજૂઆત કરે છે કે કથિત દુષ્પ્રેરણના કૃત્ય અને આત્મહત્યા વચ્ચે કોઈ નિકટવર્તી કડી નથી. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે આરોપી નં. ૩ એ ફરિયાદ નોંધીને માત્ર વસૂલાતની કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી, અને તેને મૃતક દ્વારા આત્મહત્યા કરવા માટેના દુષ્પ્રેરણ તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એફ.આઈ.આર. માં દરેક આરોપીના સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલો ઉલ્લેખ પણ દુષ્પ્રેરણનું કોઈ કૃત્ય જાહેર કરતો નથી; તેના બદલે, કલમ ૪૨૦ અને અન્ય આનુષંગિક જોગવાઈઓ હેઠળના ગુનાઓ માટે નોંધાયેલી એફ.આઈ.આર., જેના અનુસંધાને મૃતકની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને નોકરીમાંથી સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા, તે આત્મહત્યાનું વાસ્તવિક કારણ જણાય છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી આહુજા દ્વારા એવી

રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૦૭ ના કોઈપણ તત્વો સંતોષાતા નથી, અને તેની ગેરહાજરીમાં, ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૦૬ હેઠળ કાર્યવાહી ચાલુ રાખવી એ કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ ગણાશે.

૪.૨. સર્વોચ્ચ અદાલતના ૨૦૨૫ લાઈપલો (એસ.સી.) ૮૧૨ માં રિપોર્ટ થયેલ અભિનવ મોહન ડેલકર વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય, મોહિત સિંઘલ અને અન્ય વિ. ઉત્તરાખંડ રાજ્ય અને અન્ય (ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૫૭૮/૨૦૨૩) ના કેસોમાંના નિર્ણયો, તેમજ આ અદાલત દ્વારા પવન મહેશભાઈ શર્મા વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય (ક્રિમિનલ મિસ. એપિલકેશન નં. ૧૮૯૩૩/૨૦૨૦) માં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર રાખતાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી આદુજા રજૂઆત કરે છે કે જ્યાં મૃતક પોતાના દ્વારા અને તેમના પરિવારના સભ્યો દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી રકમની પરત ચુકવણી માટે લેણદારોના દબાણના કારણે આત્મહત્યા કરે છે, ત્યાં આવા સંજોગોને અરજદારો દ્વારા ફોજદારી જવાબદારી આકર્ષિત કરવા માટે ઇરાદાપૂર્વકના દુષ્પ્રેરણ તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય નહીં. બાબતના તે દષ્ટિકોણથી, એવી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે કે હાલની અરજી મંજૂર કરીને વાદગ્રસ્ત એફ.આઈ.આર. રદ કરવામાં આવે.

૫. ફરિયાદી તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી દર્શિત બ્રહ્મભટ્ટે એવી રજૂઆત કરી છે કે ચાર્જશીટ હજુ સુધી દાખલ કરવામાં આવી ન હોવાથી,

અરજદારે મૃતકને આત્મહત્યા કરવા માટે દુષ્પ્રેરિત કર્યા હતા કે નહીં તે પ્રશ્નની આ તબક્કે તપાસ થઈ શકે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારના ભાગે જરૂરી ગુનાહિત માનસ (મેન્સ રિયા) અથવા ઇરાદો હતો કે નહીં તે બાબત ટ્રાયલ દરમિયાન નક્કી કરવાની બાબત છે, અને આ તબક્કે, જ્યારે તપાસ હજુ પેવિંગ છે, ત્યારે આવી તપાસ કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૪૮૨ ના ક્ષેત્રક્ષેત્ર બહાર રહેશે. તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, એવી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે કે હાલની અરજી ફગાવી દેવામાં આવે.

૬. રાજ્ય તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોનક રાવલે એવી રજૂઆત કરી છે કે મૃતક દ્વારા લખાયેલી સુસાઈડ નોટની હસ્તલેખન નિષ્ણાત (હેન્ડરાઈટિંગ એક્સપર્ટ) દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે, અને તેના ઉપરાંત, મૃતકના પરિવારના સભ્યોના નિવેદનો પણ એફ.આઈ.આર. માં કરાયેલા આક્ષેપોને સમર્થન આપે છે. વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રાવલ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ભલે કોઈ ચોક્કસ બનાવનો કોઈ વિશિષ્ટ સંદર્ભ ન હોય, એફ.આઈ.આર. માં કરવામાં આવેલા સમગ્ર આક્ષેપોને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું કહી શકાય નહીં કે હાલના અરજદાર સામે કોઈ પ્રથમદર્શી કેસ બનતો નથી. વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રાવલે વધુમાં એવી રજૂઆત કરી છે કે આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા રક્ષણના કારણે તપાસ અટકી ગઈ છે અને, તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ તબક્કે હસ્તક્ષેપ કરવો અકાળ ગણાશે. તેથી, એવી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે કે હાલની

અરજી ફગાવી દેવામાં આવે.

૭. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચારણા કર્યા પછી અને એફ.આઈ.આર. માં કરવામાં આવેલા આક્ષેપોનું અવલોકન કર્યા પછી, એ સામે આવે છે કે મૃતક, એટલે કે સંજય, તારીખ ૦૩/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ મનહરભાઈ રોગનાથ બારોટના કહેવાથી નોંધાયેલી એફ.આઈ.આરમાં આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં એ સામે આવે છે કે મૃતકના પરિવારના સભ્યોએ ઔદ્યોગિક પાર્ક વિકસાવવાની ખાતરી હેઠળ ગ્રામજનો પાસેથી આશરે રૂ. ૩,૮૧,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ ઉછીની લીધી હતી, જો કે, સદર વચનો પૂર્ણ ન થઈ શકતાં, ફરિયાદીએ અન્ય અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ સાથે મળીને સદર એફ.આઈ.આર. નોંધીને કાયદેસરનો માર્ગ અપનાવ્યો હતો. સદર એફ.આઈ.આર. નોંધાયા બાદ, મૃતકના પિતા અને ભાઈની, ખુદ મૃતક સાથે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, અને તારીખ ૨૪/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ પિતાનું કસ્ટડીમાં અવસાન થયું હતું. પિતાના અવસાનના કારણે, મૃતકના ભાઈ તેમજ મૃતકને તારીખ ૧૧/૦૮/૨૦૨૧ થી ૨૪/૦૮/૨૦૨૧ ના સમયગાળા માટે વચગાળાના જામીન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. મૃતકે તારીખ ૦૮/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ આત્મસમર્પણ કરવાનું હતું; જો કે, તે પહેલાં, તેમણે આત્મહત્યા કરી લીધી હતી.

૮. આ તબક્કે, ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૭ તેમજ ૩૦૬ નો સંદર્ભ

લેવો આવશ્યક છે:

“૧૦૭. કોઈ બાબતનું દુષ્પ્રેરણ.—

કોઈ વ્યક્તિ કોઈ બાબત કરવા માટે દુષ્પ્રેરણ કરે છે, જે—
(પ્રથમ)— તે બાબત કરવા માટે કોઈપણ વ્યક્તિને ઉશ્કેરે છે;
અથવા

(બીજું)— તે બાબત કરવા માટેના કોઈપણ ષડયંત્રમાં એક કે
તેથી વધુ અન્ય વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓ સાથે જોડાય છે, જો તે
ષડયંત્રના અનુસંધાનમાં અને તે બાબત કરવા માટે કોઈ કૃત્ય
અથવા ગેરકાયદેસર લોપ થાય; અથવા

(ત્રીજું)— કોઈપણ કૃત્ય અથવા ગેરકાયદેસર લોપ દ્વારા તે
બાબત કરવામાં ઈરાદાપૂર્વક મદદ કરે છે.

સ્પષ્ટીકરણ ૧.— જે વ્યક્તિ, સ્વેચ્છાપૂર્વક ખોટી રજૂઆત
કરીને, અથવા જે મહત્વપૂર્ણ હકીકત જાહેર કરવા માટે તે બંધાયેલ
છે તેને સ્વેચ્છાપૂર્વક છુપાવીને, સ્વેચ્છાએ કોઈ બાબત કરાવે છે
અથવા મેળવે છે, અથવા કરાવવાનો કે મેળવવાનો પ્રયાસ કરે છે,
તે વ્યક્તિ તે બાબત કરવા માટે ઉશ્કેરે છે તેમ કહેવાય.

સ્પષ્ટીકરણ ૨.— જે કોઈ વ્યક્તિ, કોઈ કૃત્ય કરવા પહેલાં
અથવા તે કરતી વખતે, તે કૃત્ય કરવામાં સુવિધા પૂરી પાડવા માટે
કંઈપણ કરે છે, અને તે દ્વારા તે કરવામાં સુવિધા કરી આપે છે, તે

વ્યક્તિ તે કૃત્ય કરવામાં મદદ કરે છે તેમ કહેવાય.”

“૩૦૬. આત્મહત્યાનું દુષ્પ્રેરણ.—

જો કોઈ વ્યક્તિ આત્મહત્યા કરે, તો જે કોઈ આવી આત્મહત્યાનું દુષ્પ્રેરણ કરે છે, તેને કોઈપણ વર્ણનની કેદની સજા કરવામાં આવશે જે દસ વર્ષ સુધી લંબાવી શકાય છે, અને તે દંડને પણ પાત્ર રહેશે.”

૮.૧. દુષ્પ્રેરણની વ્યાખ્યા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૭ હેઠળ આપવામાં આવી છે. સદર જોગવાઈ મુજબ, કોઈ વ્યક્તિ કોઈ બાબતનું દુષ્પ્રેરણ ત્યારે કરે છે જ્યારે તે કોઈપણ વ્યક્તિને કોઈ કૃત્ય કરવા માટે ઉશ્કેરે છે અથવા તે કૃત્ય કરવા માટેના ષડયંત્રમાં જોડાય છે, અથવા તે કૃત્ય કરવામાં ઇરાદાપૂર્વક મદદ કરે છે. પ્રસ્તુત સંદર્ભમાં, જો કોઈ વ્યક્તિ મૃતકને આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરે છે, અથવા આવા કૃત્ય કરવામાં ઇરાદાપૂર્વક મદદ કરે છે કે ષડયંત્ર રચે છે, તો એવું કહી શકાય કે આવી વ્યક્તિએ મૃતક દ્વારા આત્મહત્યા કરવા માટે દુષ્પ્રેરણ કર્યું છે.

૮.૨. ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૦૬ હેઠળના ગુનાના આવશ્યક તત્વો દુષ્પ્રેરણ અને મૃતકને આત્મહત્યા કરવામાં મદદ કરવાનો અથવા ઉશ્કેરવાનો કે દુષ્પ્રેરિત કરવાનો આરોપીનો ઇરાદો છે.

૮.૩. એ સાચું છે કે, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના તબક્કે, આ અદાલત એ પ્રશ્નમાં પ્રવેશી શકે

નહીં કે પ્રથમ સામાવાળા પાસે આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરવાનો, મદદ કરવાનો અથવા દુષ્પ્રેરિત કરવાનો જરૂરી ઇરાદો હતો કે નહીં. જો કે, બનાવના સમયની તદ્દન નજીકના સમયમાં આરોપીના ભાગે કોઈ સક્રિય કૃત્ય વિના, માત્ર હેરાનગતિનો આક્ષેપ, જેણે મૃતકને આત્મહત્યા કરવા તરફ દોરી ગયા હોઈ શકે, તે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૦૬ હેઠળનો આરોપ ટકાવી રાખવા માટે પૂરતો રહેશે નહીં.

૯. આરોપી વ્યક્તિઓને આભારી કરાચેલી ભૂમિકાની તપાસ કરતાં, એ સામે આવે છે કે આરોપી નં. ૧, એટલે કે ગૌરાંગ, તેમણે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૪૨૦ હેઠળ એફ.આઈ.આર. નોંધવા માટે ઉશ્કેર્યા હોવાનો આક્ષેપ છે. આરોપી નં. ૨ નું અવસાન થયું છે. આરોપી નં. ૩, જે કલમ ૪૨૦ હેઠળની સદર એફ.આઈ.આર. ના ફરિયાદી છે, તેઓ રકમ વસૂલવા માટે કાર્યવાહી શરૂ કરનાર જૂથના સભ્ય હોવાનો આક્ષેપ છે. આરોપી નં. ૪ દ્વારા મૃતક દ્વારા આપવામાં આવેલા રૂ. ૪૫,૦૦,૦૦૦/- ની રકમના ચેક અમાન્ય (ડિસઓનર) થવા બાબતે નેગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૩૮ હેઠળ નોટિસ પાઠવવામાં આવી હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે. આરોપી નં. ૫, એટલે કે હાર્દિક, એક વકીલ છે જેમણે એફ.આઈ.આર. નોંધાવવામાં ફરિયાદીને મદદ કરી હોવાનો આક્ષેપ છે.

૧૦. મૃતક દ્વારા કરવામાં આવેલો આક્ષેપ એ મતલબનો છે કે તેઓ એફ.આઈ.આર. દાખલ કરીને શરૂ કરવામાં આવેલી ફોજદારી કાર્યવાહી માટે જવાબદાર છે. આ એવો કેસ નથી કે જ્યાં આરોપીઓએ તેમના

લોપના કૃત્યો દ્વારા અથવા વર્તણૂકના સતત ક્રમ દ્વારા એવી પરિસ્થિતિઓનું નિર્માણ કર્યું હોય કે મૃતક પાસે આત્મહત્યા કરવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ બચ્યો ન હોય, જેવા કિસ્સામાં દુષ્પ્રેરણાનું અનુમાન કરી શકાયું હોત. કોઈપણ બનાવના બનવાને આત્મહત્યા સાથે જોડવા માટે આવશ્યક જીવંત કડી ગેરહાજર છે. બનાવના સમયની નજીકમાં આરોપીઓ તરફથી એવા કોઈ સક્રિય કૃત્યનો કોઈ સંદર્ભ નથી જેણે તે વ્યક્તિને આત્મહત્યા કરવા તરફ દોરી ગયા હોય.

૧૧. આક્ષેપોના માત્ર વાંચન પરથી, બનાવની એવી કોઈ ચોક્કસ તારીખ નથી જે દર્શાવતી હોય કે આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા કોઈ ચોક્કસ તારીખે અથવા કોઈ ચોક્કસ બનાવના સંબંધમાં કોઈ દુષ્પ્રેરણા અથવા મદદ કરવામાં આવી હતી. એફ.આઈ.આર., સારાંશમાં, ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૪૦૯, ૪૦૬ અને ૪૨૦ હેઠળ નોંધાયેલી અગાઉની એફ.આઈ.આરમાંથી ઉદ્ભવતા પરિણામોને જ પ્રતિબિંબિત કરે છે, જેને, આપમેળે, મૃતકને આત્મહત્યા તરફ દોરી જતાં ઉશ્કેરણી અથવા દુષ્પ્રેરણાના કૃત્ય તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય નહીં.

૧૨. આ અદાલતે ૧૯૯૨ સપ્લી. (૧) એસ.સી.સી. ૩૩૫ માં રિપોર્ટ થયેલ હરિયાણા રાજ્ય વિ. ભજન લાલ ના નિર્ણયનો સંદર્ભ લીધો છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટેની માર્ગદર્શિકા નિર્ધારિત કરી છે જે નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

“૧૦૨. પ્રકરણ ૧૪ હેઠળ સદર કોડની વિવિધ સુસંગત જોગવાઈઓના અર્થઘટનની પૃષ્ઠભૂમિમાં અને આ અદાલત દ્વારા અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અસાધારણ સત્તા અથવા સદર કોડની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓના ઉપયોગ સંબંધિત શ્રેણીબદ્ધ નિર્ણયોમાં ઘડવામાં આવેલા કાયદાના સિદ્ધાંતોની પૃષ્ઠભૂમિમાં જે અમે ઉપર તારવીને પુનઃ રજૂ કર્યા છે, અમે ઉદાહરણ તરીકે કેસોની નીચે મુજબની શ્રેણીઓ આપી છે જેમાં આવી સત્તાનો ઉપયોગ કોઈપણ અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે અથવા અન્યથા ન્યાયના ઉદ્દેશોને સુરક્ષિત કરવા માટે કરી શકાય છે, જો કે કોઈપણ ચોક્કસ, સ્પષ્ટપણે વ્યાખ્યાયિત અને પૂરતી રીતે માર્ગદર્શિત અને અપરિવર્તનશીલ માર્ગદર્શિકા અથવા જડ ફોર્મ્યુલા નક્કી કરવાનું અને અસંખ્ય પ્રકારના કેસોની સંપૂર્ણ યાદી આપવાનું શક્ય ન હોઈ શકે જેમાં આવી સત્તાનો ઉપયોગ થવો જોઈએ.

(૧) જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો, ભલે તેઓને તેમના મૂળ સ્વરૂપમાં લેવામાં આવે અને તેમની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ પ્રથમદર્શી રીતે કોઈપણ ગુનો રચતા નથી અથવા આરોપી સામે કેસ બનાવતા નથી.

(૨) જ્યાં એફ.આઈ.આર. સાથેની અન્ય સામગ્રીમાં, જો કોઈ

હોય તો, કરાયેલા આક્ષેપો કોન્ફિઝેબલ ગુનો જાહેર કરતા નથી, જે સદર કોડની કલમ ૧૫૫(૨) ના ક્ષેત્રક્ષેત્ર હેઠળ મેજિસ્ટ્રેટના આદેશ સિવાય સદર કોડની કલમ ૧૫૬(૧) હેઠળ પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તપાસને ન્યાયી ઠેરવે.

(૩) જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા નિર્વિવાદ આક્ષેપો અને તેના સમર્થનમાં એકત્રિત કરવામાં આવેલા પુરાવા કોઈપણ ગુનો બન્યાનું જાહેર કરતા નથી અને આરોપી સામે કોઈ કેસ બનાવતા નથી.

(૪) જ્યાં, એફ.આઈ.આર. માં કરાયેલા આક્ષેપો કોન્ફિઝેબલ ગુનો રચતા નથી પરંતુ માત્ર નોન-કોન્ફિઝેબલ ગુનો રચે છે, ત્યાં સદર કોડની કલમ ૧૫૫(૨) હેઠળ વિચાર્યા મુજબ મેજિસ્ટ્રેટના આદેશ વિના પોલીસ અધિકારી દ્વારા કોઈ તપાસની મજૂરી નથી.

(૫) જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો એટલા વાહિયાત અને આંતરિક રીતે અસંભવિત હોય કે જેના આધારે કોઈપણ સમજદાર વ્યક્તિ ક્યારેય એવા ન્યાયી નિષ્કર્ષ પર ન પહોંચી શકે કે આરોપી સામે કાર્યવાહી કરવા માટે પૂરતા આધાર છે.

(૬) જ્યાં સદર કોડની કોઈપણ જોગવાઈમાં અથવા સંબંધિત અધિનિયમમાં (જેના હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે) કાર્યવાહી શરૂ કરવા અને ચાલુ રાખવા સામે સ્પષ્ટ કાનૂની

અવરોધ હોય અને/અથવા જ્યાં સદર કોડમાં અથવા સંબંધિત અધિનિયમમાં ચોક્કસ જોગવાઈ હોય, જે વ્યથિત પક્ષની ફરિયાદના નિવારણ માટે અસરકારક ઉપાય પૂરો પાડે છે.

(૭) જ્યાં ફોજદારી કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે દૂષિત ઇરાદા સાથે જોડાયેલી હોય અને/અથવા જ્યાં અંગત અને ખાનગી અદાવતના કારણે આરોપી પર બદલો લેવાના અને તેને હેરાન કરવાના છૂપા હેતુ સાથે બદદાનતથી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય.”

૧૩. સમગ્ર સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને તેમજ આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૬ સાથે વંચાતી કલમ ૧૦૭ ની જોગવાઈનો સંદર્ભ લેતાં, આ અદાલતના મતે એવો લેશમાત્ર પુરાવો નથી જે દર્શાવતો હોય કે અરજદારોના દુષ્પ્રેરણના કારણે મૃતકે આત્મહત્યા કરી હતી. તે પૃષ્ઠભૂમિમાં કાર્યવાહી ચાલુ રાખવી એ કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ રહેશે નહીં.

૧૪. પરિણામસ્વરૂપ, હાલની અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. તારીખ ૦૭/૧૦/૨૦૨૧ ના રોજ જેતપુર સિટી પોલીસ સ્ટેશન, રાજકોટ ગ્રામ્ય ખાતે નોંધાયેલી વાદગ્રસ્ત એફ.આઈ.આર., અર્થાત્ I-સી.આર. નં. ૧૧૨૧૩૦૨૨૨૧૧૩૬૦/૨૦૨૧, તેમજ તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ આનુષંગિક કાર્યવાહી, આથી રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. તે મુજબ નિયમ આખરી કરવામાં આવે છે.

(એમ. કે. ઠક્કર, ન્યાયમૂર્તિ)

This is an AI-Assisted Translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====